

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

7 בפברואר 2022

1509

ו' באדר א' התשפ"ב

עמוד

הצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022 596

הצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022

הגדרות 1. בחוק זה –

"אזור" – כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום ח' בתמוז התשס"ח (11 ביולי 2008) הוארך תוקפו של החוק בצו עד יום י' באב התשס"ט (31 ביולי 2009). במקביל, ובין השאר לאחר כינון ממשלת החמאס ברצועת עזה, קבעה הממשלה ביום י"ב בסיוון התשס"ח (15 ביוני 2008) בהתאם לסעיף 3ד לחוק האזרחות והכניסה, ועל בסיס חוות דעת גורמי הביטחון המוסמכים, כי רצועת עזה היא אזור שבו מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אורחיה, והנחתה את שר הפנים שלא לאשר מתן רישיונות לישיבה בישראל או היתרים לשהייה בישראל לפי סעיפים 3 ו-3א(2) לחוק האזרחות והכניסה למי שרשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה, וכן למי שמתגורר ברצועת עזה אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה. בהתאם לכך הורה שר הפנים כאמור. לאחר מועד זה הוארך תוקפו של חוק האזרחות והכניסה עוד פעמים מספר.

ביום ט"ז בטבת התשע"ב (11 בינואר 2012) ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בהרכב מורחב של אחד עשר שופטים (בג"צ 466/07 ח"כ זהבה גלאון ואח' נ' י"מ ואח') אשר דחה כמה עתירות לביטול חוק האזרחות והכניסה, קובעו כי חוק זה הוא חוקתי, וזאת בהמשך לפסק דין קודם בהרכב מורחב מיום ט"ז באייר התשס"ו (14 במאי 2006) (בג"צ 7052/03) אשר דחה עתירות קודמות בעניין זה כנגד חוק האזרחות והכניסה בנוסחו הקודם.

בהמשך לכך, הוארך תוקף חוק האזרחות והכניסה עוד כמה פעמים, ושר הפנים הורה, בהתאם לסעיף 3ד לחוק האזרחות והכניסה, על יסוד חוות דעת שירות הביטחון הכללי ועל דעת הממשלה, על אי-מתן רישיונות לישיבה בישראל או היתרים לשהייה בישראל לפי סעיפים 3 ו-3א(2) לחוק זה למי שרשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה, וכן למי שמתגורר ברצועת עזה אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין כתושב רצועת עזה.

עוד יצוין כי בתחילת שנת 2014 נחתמו על ידי שרת הבריאות ושר האוצר תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (רישום בקופת חולים, זכויות וחובות של מקבלי היתר שהייה לפי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003), התשע"ד-2014. התקנות האמורות קובעות כי תושב אזור, שהוא בן זוג של תושב ישראל או ילדו הקטין, המחויק בהיתר לשהייה בישראל ושלנוכח הוראות חוק האזרחות והכניסה לא ניתן לו רישיון לישיבה בישראל, יהיה זכאי לאחר התקופה הקבועה בתקנות, לביטוח בריאות ממלכתי כמוסדר בתקנות בכפוף לתשלום

בללי ביום ח' באב התשס"ג (6 באוגוסט 2003) נכנס חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003, לתוקפו (להלן – חוק האזרחות והכניסה). חוק האזרחות והכניסה נחקק בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1813 מיום א' בסיוון התשס"ב (12 במאי 2002) בדבר הטיפול בשוהים בלתי חוקיים ומדיניות איחוד משפחות בנוגע לתושבי הרשות הפלסטינית וורים ממוצא פלסטיני.

הרקע להחלטת הממשלה ולאחר מכן לחקיקת חוק האזרחות והכניסה הנדון, היה בחינת המציאות הביטחונית מאז פרוץ העימות המזוין בין ישראל לפלסטינים בספטמבר 2000, אשר הראתה מעורבות גוברת והולכת של פלסטינים תושבי האזור אשר ניצלו את מעמדם בישראל – שהתקבל בעקבות הליכי איחוד משפחות עם ישראלים, לשם מעורבות בפעילות טרור, ובכלל זה סיוע לביצוע פיגועי התאבדות.

תעודות הזהות הישראליות אשר ניתנו לתושבי האזור אפשרו להם תנועה חופשית בין שטחי הרשות הפלסטינית לישראל, והפכו אותם לאוכלוסייה מועדפת על ארגוני הטרור לביצוע פעילות עוינת בכלל, ובשטח ישראל בפרט.

תוקפו של חוק האזרחות והכניסה נקבע לשנה אחת, ועם סיומו הוארך תוקפו עוד כמה פעמים. ביום כ"ה בתמוז התשס"ה (1 באוגוסט 2005) תוקן חוק האזרחות והכניסה לראשונה, ובמסגרתו הורחבו החריגים המאפשרים מתן היתרי שהייה בישראל לאוכלוסיות בעלות סיכון ביטחוני מופחת, כהגדרתן בסעיפים 3 ו-3א לחוק האזרחות והכניסה.

ביום ט' בניסן התשס"ז (28 במרס 2007), לאחר מתן פסק הדין בבג"צ 7052/03 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים והעתירות הקשורות, תוקן חוק האזרחות והכניסה פעם נוספת, ובמסגרתו הוקמה ועדה מקצועית מייצעת לשר הפנים לטיפול במקרים הומניטריים מיוחדים, והוספה תוספת לחוק האזרחות והכניסה ובה מפורטת רשימת המדינות שעל אזרחיהן או תושביהן יחולו מגבלות חוק זה לעניין מתן אזרחות או רישיון ישיבה בישראל.

נוסף על כך, נחקק סעיף 3ד לחוק האזרחות והכניסה ובו נקבע כי שר הפנים רשאי, בהמלצת גורמי הביטחון, לקבוע כי במדינה, או באזור מסוים, מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אורחיה, וזאת במסגרת הפעלת שיקול הדעת בהיבט הביטחוני בנוגע לבקשות המוגשות על פי חוק זה.

”חוק האזרחות“ – חוק האזרחות, התשי”ב–1952¹;

”חוק הכניסה לישראל“ – חוק הכניסה לישראל, התשי”ב–1952²;

”מפקד האזור“ – לעניין יהודה והשומרון – מפקד כוחות צבא הגנה לישראל ביהודה והשומרון, ולעניין חבל עזה – מי שיסמך שר הפנים, בהסכמת שר הביטחון;

”תושב אזור“ – מי שרשום במרשם האוכלוסין של האזור, וכן מי שמתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור, ולמעט תושב יישוב ישראלי באזור.

ד ב ר י ה ס ב ר

מדינת ישראל ואזרחיה ומהווה את הכתובת האחראית לפעילות זו. לאור זאת הוחלט לאמץ את ההמלצות שהציגה מערכת הביטחון ובכלל זה המשך הפעילות הצבאית והסיכולית כנגד ארגוני הטרור. בנוסף, יוטלו הגבלות נוספות על שלטון החמאס... ותוטל מגבלה על תנועת אנשים מן הרצועה ואליה...”

עמדת גורמי הביטחון, כפי שניתנה עובר לקבלת החלטת הממשלה מס’ 3598 מיום י”ב בסיוון התשס”ח (15 ביוני 2008), היא שמאז יציאת צה”ל מרצועת עזה ולנוכח שליטת החמאס המלאה והאפקטיבית ברצועה כולה, רבות על ארגוני הטרור הנוספים הפועלים בה – האיום מפני כניסת תושבי רצועת עזה לישראל התגבר בצורה ניכרת. לנוכח האמור, הנחתה הממשלה את שר הפנים ומי שהסמך לכך, להימנע מאישור בקשות לכניסה וישיבה בישראל של תושבי רצועת עזה המוגשות לפי סעיפים 3 ו-3א(2) לחוק האזרחות והכניסה, ובהתאם לכך הורה שר הפנים כאמור. באותו אופן הוארכה החלטה זו במשך השנים בהתאם לעמדתם העדכנית של גורמי הביטחון.

לפיכך לנוכח כל האמור לעיל, ולצד שיקולי הביטחון הלאומי, התקיימו טעמים ביטחוניים שהצדיקו, כשלעצמם, את הארכת תוקף חוק האזרחות והכניסה וכן את הנחיות שר הפנים בהתאם לאמור בסעיף 3ד לחוק זה.

בהתאם לכך, החליטה הממשלה הקודמת ביום כ”ח בסיוון התשפ”א (8 ביוני 2021) על הארכת תוקף חוק האזרחות והכניסה בשנה וכן החליטה להמשיך ולהנחות את שר הפנים בכל הנוגע לרצועת עזה. לאחר מכן, בשל דיונים שקיימה, החליטה הממשלה הנוכחית ביום כ”ה בתמוז התשפ”א (5 ביולי 2021), על הארכת תוקף החוק בשישה חודשים וכן על המשך ההגבלות בנוגע לרצועת עזה.

ביום כ”ו בתמוז התשפ”א (6 ביולי 2021) התכנסה מליאת הכנסת לדון בהארכת תוקפו של חוק האזרחות והכניסה. בתום דיון ארוך הצביעו 59 חברי כנסת בעד הארכת תוקפו של חוק האזרחות והכניסה, ואולם מספר זה של חברי כנסת הצביעו נגד הארכת תוקפו. בהינתן תוצאות הצבעה זו, פג תוקפו של חוק האזרחות והכניסה במועד זה.

בעקבות חוות הדעת העדכנית של שירות הביטחון הכללי אשר ניתנה לאחרונה כאמור לעיל ובהמשך לחוות הדעת בנושא עובר להחלטות הממשלה הקודמות, מוצע

דמי ביטוח מיוחדים. מאוחר יותר ניתנה המלצה לתקן את התקנות כך שיחולו גם על מקבלי היתרים מטעמים הומניטריים מיוחדים, לפי סעיף 3א1 לחוק האזרחות והכניסה. התקנות נכנסו לתוקפן ביום כ”ו בתמוז התשע”ו (1 באוגוסט 2016), בתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (רישום בקופת חולים, זכויות וחובות של מקבלי היתר שהייה לפי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשע”ג–2003), התשע”ו–2016. עתירות שהוגשו לבית המשפט העליון בטרם נכנסו התקנות לתוקפן נמחקו על ידי בית המשפט ביום כ”ב בחשוון התשע”ו (4 בנובמבר 2015) וזאת כדי ”ליתן לתקנות סיכוי”. לאחר כניסת התקנות לתוקף הוגשו כמה עתירות חדרשות בנוגע ליישום התקנות. במסגרת ניהול העתירות הוחלט בחודש דצמבר 2017 על הקמת צוות בין-משרדי אשר יבחן את התקנות בעקבות הניסיון שהצטבר מיישומן. ואכן התקנות תוקנו בעקבות המלצות הצוות הבין-משרדי בתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (רישום בקופת חולים, זכויות וחובות של מקבלי היתר שהייה לפי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) התשע”ג–2003) (תיקון), התשפ”ב–2021, אשר נכנסו לתוקפן ביום י”ג בתשרי התשפ”ב (19 בספטמבר 2021).

בהתאם לחוות דעת עדכנית של שירות הביטחון הכללי, אוכלוסיית מבקשי איחוד משפחות מקרב תושבי יהודה, שומרון ועזה, וכן נתינים זרים ממדינות אויב, או מאזורים שכניסת נתיניהם לישראל טומנת בחובה פוטנציאל סיכון, או מאזורים המצויים בעימות מתמשך עם מדינת ישראל, מהווים עדיין אוכלוסיית סיכון מוגבר ומוכח לעומת מבקשי איחוד משפחות ממקומות אחרים בעולם. האיום העיקרי הנשקף מאוכלוסיות אלה נובע הן מהיותן מאתר נוח ונגיש לגיוס בעבור ארגוני הטרור והן לנוכח הפוטנציאל הגבוה הגלום בהן כמפגעים בודדים. הרקע לסיכון המוגבר הנשקף מאוכלוסייה זו נובע מהזיקה הערבית וההוחרת של אוכלוסייה זו עם הזירה הפלסטינית, רגישותה המוגברת לשינויים ואירועים המתרחשים בזירה זו, ונגישותה ליצירת מגע על רקע קשרים משפחתיים, לצד היתרון הגלום בהחזקת תיעוד ישראלי והאפשרות לחופש תנועה בתוך מדינת ישראל.

בנוגע לרצועת עזה, ביום ז’ בתשרי התשס”ח (19 בספטמבר 2007) קבע הקבינט המדיני-ביטחוני כי: ”ארגון החמאס, הוא ארגון טרור שהשתלט על רצועת עזה והפך אותה לשטח עויין. ארגון זה נוקט בפעילות עויינת נגד

¹ ס”ח התשי”ב, עמ’ 146.

² ס”ח התשי”ב, עמ’ 354.

2. הגבלת אורחות וישיבה בישראל
בתקופת תוקפו של חוק זה, על אף האמור בכל דין, לרבות סעיף 7 לחוק האורחות, שר הפנים לא יעניק לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, אורחות לפי חוק האורחות ולא ייתן לו רישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, ומפקד האזור לא ייתן לתושב אזור היתר לשהייה בישראל לפי תחיקת הביטחון באזור.
3. היתר לגבי בני זוג
על אף הוראת סעיף 2, רשאי שר הפנים, לפי שיקול דעתו, לאשר את בקשת תושב האזור למתן היתר לשהייה בישראל בידי מפקד האזור –
- (1) לגבי תושב אזור שגילו מעל 35 שנים – לשם מניעת הפרדתו מבת זוגו השוהה כדין בישראל;
- (2) לגבי תושבת אזור שגילה מעל 25 שנים – לשם מניעת הפרדתה מבן זוגה השוהה כדין בישראל.
4. היתר לגבי ילדים
על אף הוראת סעיף 2, רשאי שר הפנים, לפני שיקול דעתו –
- (1) לתת לקטין תושב אזור שגילו עד 14 שנים רישיון לישיבה בישראל לשם מניעת הפרדתו מהורהו המשמורן השוהה כדין בישראל;
- (2) לאשר בקשה למתן היתר לשהייה בישראל בידי מפקד האזור לקטין תושב האזור שגילו מעל 14 שנים לשם מניעת הפרדתו מהורהו המשמורן השוהה כדין בישראל, ובלבד שלא יוארך היתר כאמור אם הקטין אינו מתגורר דרך קבע בישראל.
5. היתר ורישיון במקרים הומניטריים מיוחדים
(א) על אף הוראת סעיף 2, רשאי שר הפנים, מטעמים הומניטריים מיוחדים, בהמלצת ועדה מקצועית שמינה לעניין זה (בסעיף זה – הוועדה) –

ד ב ר י ה ס ב ר

- לחוק חוק זה כהוראת שעה לשנה אשר תיבחן מדי שנה בהתאם למצב הביטחוני כפי שיהיה באותה העת.
- סעיף 2** הליך הענקת האורחות לפי חוק האורחות, התשי"ב-1952 (להלן – חוק האורחות), או מתן רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952 (להלן – חוק הכניסה), לתושב זה במסגרת איחוד משפחות, הוא הליך מדורג המעוגן בנוהלי רשות האוכלוסין וההגירה וזאת כדי לאפשר הליכי בקרה ופיקוח על הקניית מעמד בישראל לתושב זה.
- המצב, כפי ששרר עובר לחקיקת החוק בשנת 2003, היה – בתחילת ההליך ניתן לתושב האזור היתר לשהייה בישראל על ידי מפקד האזור ובהמשך ניתן על ידי שר הפנים רישיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לתקופות קצובות של שנה כל אחת, ובכל אחד משלבי ההליך נעשתה בחינה מחדש של המשך קיומו של התא המשפחתי המאוחד והעדר מניעה פלילית או ביטחונית למתן מעמד בישראל לתושב האזור.
- לאחר שנחקק החוק בשנת 2003 הוגבלה האפשרות להעניק לתושבי האזור אורחות לפי חוק האורחות, לרבות בדרך של איחוד משפחות, והאפשרות לתת לתושבים כאמור רישיונות לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל או היתרי שהייה בישראל לפי תחיקת הביטחון באזור. ביום כ"ו בתמוז התשפ"א (6 ביולי 2021) כאמור פג תוקפו של חוק האורחות והכניסה. לפיכך ובהתאם לעמדתו הערכנית של שירות הביטחון הכללי מוצע להגביל את האפשרות
- סעיף 3** מוצע לסייג את ההגבלה שבסעיף 2 המוצע ולאפשר לשר הפנים לרבות בדרך של איחוד משפחות, ואת האפשרות לתת לתושבים כאמור רישיונות לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה או היתרי שהייה בישראל לפי תחיקת הביטחון באזור.
- סעיף 4** בהתאם להערכת גורמי הביטחון מוצע לסייג את ההגבלה שבסעיף 2 המוצע ולאפשר לשר הפנים לשקול בקשות למתן רישיון לישיבה בישראל לקטין תושב אזור שגילו עד 14 שנים לשם מניעת הפרדתו מהורהו השוהה כדין בישראל. כמו כן מוצע להסמיך את מפקד האזור לתת היתר לשהייה בישראל, לקטין תושב אזור שגילו מעל 14 שנים לשם מניעת הפרדתו מהורהו המשמורן השוהה כדין בישראל.
- סעיף 5** מוצע לקבוע סייג נוסף להגבלה האמורה בסעיף 2 המוצע שייתן מענה במקרים הומניטריים מיוחדים בנוגע לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינת סיכון המנויה בתוספת, אשר בן משפחתו (בן זוג, הורה, ילד) שוהה בישראל כדין. וזאת בכפוף להמלצתה של ועדה

- (1) לתת רישיון לישיבת ארעי בישראל לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, שכן משפחתו שוהה כדין בישראל;
- (2) לאשר בקשה למתן היתר לשהייה בישראל בידי מפקד האזור, לתושב אזור שכן משפחתו שוהה כדין בישראל.
- (ב) שר הפנים רשאי להחליט על הקמת כמה ועדות לעניין סעיף זה, שהרכבן יהיה כאמור בסעיף קטן (ג).
- (ג) הרכב הוועדה יהיה –
- (1) מי שכשיר להתמנות לשופט בית משפט מחוזי, שימנה שר הפנים והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג שימנה שר הביטחון;
- (3) נציג שימנה ראש שירות הביטחון הכללי מקרב עובדי השירות;
- (4) נציג שימנה שר הפנים מקרב עובדי משרדו;
- (5) נציג ציבור שימנו שר המשפטים ושר הפנים.
- (ד) שר הפנים ייתן החלטה, בכתב, אם לתת רישיון או לאשר בקשה, לפי העניין, כאמור בסעיף קטן (א), בתוך שישה חודשים מיום שהומצאו לוועדה כל המסמכים הדרושים; החלטת השר תהיה מנומקת.
- (ה) לעניין סעיף זה –

- (1) העובדה כי בן משפחתו של מבקש ההיתר או הרישיון, השוהה כדין בישראל, הוא בן זוגו, או כי לבני הזוג ילדים משותפים, לא תהווה כשלעצמה טעם הומניטרי מיוחד;
- (2) היה מבקש הרישיון תושב סוריה, ובן זוגו הוא בן העדה הדרוזית השוהה כדין בישראל ומתגורר בשטח רמת הגולן שהוחל עליו המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל, לפי חוק רמת הגולן, התשמ"ב-1981³, רשאי שר הפנים לראות בכך טעם הומניטרי מיוחד.

ד ב ר י ה ס ב ר

יתמנה מי שהוא כשיר להתמנות לשופט בית משפט מחוזי וימונה על ידי שר הפנים. כמו כן יהיו חברים בוועדה נציג שימנה שר הביטחון, נציג שימנה ראש שירות הביטחון הכללי מקרב עובדי השירות, נציג שימנה שר הפנים מקרב עובדי משרדו ונציג ציבור שימנו שר המשפטים ושר הפנים. מוצע לקבוע כי שר הפנים יהיה רשאי להחליט על הקמת כמה ועדות לעניין סעיף 5 שהרכבן יהיה כמפורט לעיל וכי החלטה בדבר מתן הרישיון או אישור הבקשה תהיה החלטה מנומקת ותינתן בידי שר הפנים בכתב בתוך שישה חודשים מיום שהומצאו לוועדה כל המסמכים הדרושים (סעיף 5(ב) ו-1(ד) המוצע).

כמו כן מוצע כי שר הפנים יהיה רשאי לקבוע בצו, באישור הממשלה, מכסה שנתית מרבית באשר למספר הרישיונות או ההיתרים שיינתנו בהתאם לסייג המוצע (סעיף 5(ו) המוצע).

מקצועית שימנה שר הפנים לעניין זה (סעיף 5(א) המוצע). הסייג יאפשר לשר הפנים, בהמלצת הוועדה המקצועית, לאשר מתן היתר לשהייה בישראל לתושבי אזור שהם בני משפחה של מי ששוהה כדין בישראל, אשר אינם עומדים בתנאים לתחולת הסייגים שבסעיפים 3 ו-4 המוצעים ואשר מתקיימות לגביהם נסיבות הומניטריות מיוחדות. נוסף על כך יאפשר הסייג לשר הפנים לתת רישיון לישיבת ארעי בישראל, במקרים הומניטריים חריגים, לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, אם יש בידי היתר שהייה בלבד ואף בהעדר כל היתר קודם.

עוד מוצע להבהיר כי קשר זוגי וקיומם של ילדים משותפים לא יהוו כשלעצמם משום טעם הומניטרי מיוחד. עם זאת, ישנה התייחסות מיוחדת לאוכלוסייה הדרוזית ברמת הגולן כמוצע בסעיף 5(ה) המוצע.

מוצע כי הוועדה תהיה מורכבת מיושב ראש וארבעה נציגים לצורך קבלת מתן המלצה מקצועית בבקשות שייבחנו על ידה. מוצע לקבוע כי ליושב ראש הוועדה

³ ס"ח התשמ"ב, עמ' 6.

- (1) שר הפנים יכול לקבוע בצו, באישור הממשלה, מכסה שנתית מרבית של רישיונות או היתרים שיינתנו או שיאושרו לפי סעיף זה.
- (2) בסעיף זה, "בן משפחה" – בן זוג, הורה או ילד.
6. על אף הוראות סעיף 2, רשאי מפקד האזור לתת היתר לשהייה בישראל למטרה כמפורט להלן:
- (1) טיפול רפואי;
- (2) עבודה בישראל;
- (3) למטרה זמנית, ובלבד שהיתר לשהייה למטרה כאמור יינתן לתקופה מצטברת שלא תעלה על שישה חודשים.
7. על אף הוראות סעיף 2, רשאי שר הפנים להעניק אזרחות או לתת רישיון לישיבה בישראל, לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, ורשאי מפקד האזור לתת לתושב אזור היתר לשהייה בישראל, אם שוכנעו כי התושב או האזרח כאמור מזדהה עם מדינת ישראל ויעדיה וכי הוא או בן משפחתו פעלו פעולה של ממש לקידום הביטחון, הכלכלה או עניין חשוב אחר של המדינה, או שהענקת האזרחות, מתן הרישיון לישיבה בישראל או מתן ההיתר לשהייה בישראל, לפי העניין, הם מעניינה המיוחד של המדינה; בפסקה זו, "בן משפחה" – בן זוג, הורה, ילד.
8. לא יינתן היתר לשהייה בישראל או רישיון לישיבה בישראל, לתושב אזור, לפי סעיפים 3, 4, 5, 6(2), 7(3) ו-10(2), ולא יינתן רישיון לישיבה בישראל לכל מבקש אחר שאינו תושב אזור, אם קבע שר הפנים או מפקד האזור, לפי העניין, בהתאם לחוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים, כי תושב האזור או המבקש האחר או בן משפחתם עלולים להוות סיכון ביטחוני למדינת ישראל; בסעיף זה, "בן משפחה" – בן זוג, הורה, ילד, אח ואחות ובני זוגם; לעניין זה, רשאי שר הפנים לקבוע כי תושב האזור או המבקש האחר עלולים להוות סיכון ביטחוני למדינת ישראל, בין השאר על סמך חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של תושב האזור או המבקש האחר מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 6 כסייג נוסף למפורט בסעיף 2 המוצע, מוצע לאפשר למפקד האזור לתת היתרי שהייה בישראל לתקופה קצובה למטרת טיפול רפואי, עבודה או למטרה זמנית, ובלבד שהיתר השהייה יינתן לתקופה מצטברת שלא תעלה על שישה חודשים.
- סעיף 7 מוצע לאפשר לשר הפנים להעניק אזרחות או לתת רישיון לישיבה בישראל לתושב האזור, או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, ולמפקד האזור לתת לתושב אזור היתר לשהייה בישראל – אם שוכנעו כי התושב או האזרח כאמור מזדהה עם מדינת ישראל ויעדיה ופעלו פעולה של ממש לקידום הביטחון, הכלכלה או עניין חשוב אחר של המדינה או כאשר הדבר הוא מעניינה המיוחד של המדינה. שיקולים דומים קיימים בהקשרים דומים, בסעיפים 6(ה) ו-9(א)(4) לחוק האזרחות.
- סעיף 8 לנוכח הסייגים המוצעים בחוק זה ולשם מניעת סיכון ביטחוני כתוצאה מכך, מוצע לקבוע את העיקרון אשר הזכר בפסיקת בתי המשפט ולפיו סיכון
- ביטחוני הנובע מקרובי משפחה בדרגה ראשונה של מבקש איחוד המשפחות בישראל או של מבקש היתר שהייה אחר, יכול שימנע מתן היתר לאותו תושב. זאת עקב הערכתם המקצועית של גורמי הביטחון ולפיה הקשר של תושב האזור עם קרוב משפחה כאמור שממנו נובע סיכון ביטחוני, עלול להיות מנוצל לרעה, כפי שהוכח לא פעם בעבר.
- מוצע כי עיקרון זה יחול גם לגבי כל מבקש אחר של רישיון ישיבה בישראל, שאינו תושב אזור, וכמו כן מוצע לאפשר לשר הפנים לקבוע כי מבקש היתר השהייה או הרישיון לישיבה בישראל עלול להוות סיכון ביטחוני, בין השאר, על יסוד חוות דעת של גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה. קביעה זו תהיה לתקופה שיקבע השר בהתאם למצב הביטחוני ולשיקולי הביטחון העומדים בבסיס חוק זה. עוד מוצע לקבוע שהגדרת בן משפחה תכלול – בן זוג, הורה, ילד, אח ואחות וכן בן זוג של כל אחד מהם.

9. הממשלה רשאית, בצו, לשנות את התוספת.
10. על אף הוראות חוק זה –
- (1) רשאי שר הפנים או מפקד האזור, לפי העניין, להאריך את תוקפו של רישיון לישיבה בישראל או של היתר לשהייה בישראל, שהיו בידי תושב אזור ערב תחילתו של חוק זה, בהתחשב, בין השאר, בקיומה של מניעה ביטחונית כאמור בסעיף 8;
- (2) רשאי מפקד האזור לתת היתר לשהייה זמנית בישראל לתושב אזור שהגיש בקשה להתאזרחות לפי חוק האזרחות או בקשה לרישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, לפני יום א' בסיוון התשס"ב (12 במאי 2002) ואשר ביום תחילתו של חוק זה טרם ניתנה החלטה בעניינו, ובלבד שלא תוענק לתושב כאמור, לפי הוראות פסקה זו, אזרחות לפי חוק האזרחות ולא יינתן לו רישיון לישיבת ארעי או לישיבת קבע, לפי חוק הכניסה לישראל.
11. תחילתו של חוק זה ביום כ"ו בתמוז התשפ"א (6 ביולי 2021), והוא יעמוד בתוקפו עד יום ח' בתשרי התשפ"ג (3 באוקטובר 2022), ואולם רשאית הממשלה, באישור הכנסת, להאריך בצו את תוקפו, לתקופה שלא תעלה בכל פעם על שנה אחת.

תוספת

(סעיפים 2, 5, 7 ו-9)

איראן, לבנון, סוריה, עיראק.

דברי הסבר

עוד מוצע לאפשר את המשך הטיפול בבקשות שהוגשו לפני מועד החלטת הממשלה מספר 1813 משנת 2002, אך לסייג ולקבוע כי ניתן לתת כמענה לבקשות אלה רק היתרים לשהייה זמנית בישראל.

11 סעיף הוראות החוק המוצע נקבעו כהוראת שעה לשנה אחת. יחד עם זאת מוצע לאפשר לממשלה, לאחר שתבחן במהלך תקופת תוקפו של החוק המוצע את ההוראות המוצעות ותוצאות הפעלתן, להאריך את תוקפן, מזמן לזמן, בכל פעם בשנה נוספת, בהתאם למצב הביטחוני במדינה כפי שיהיה באותה העת.

9 סעיף מוצע כי התוספת לחוק זה, לעניין סעיפים 2, 5, 7 ו-9 תכיל פירוט של מדינות אויב – איראן, לבנון, סוריה ועיראק והממשלה רשאית לשנות את התוספת, בצו.

10 סעיף מוצע לקבוע הוראת מעבר המאפשרת הארכת היתרים ורישיונות לישיבה בישראל שהיו בידי תושבי האזור ערב כניסתו לתוקף של החוק המוצע. יצוין כי הוראה זו מאפשרת הארכת תוקף של אותו רישיון או היתר שהייה שהיה בידי תושב האזור לפני תחילת החוק המוצע, אך אינה מאפשרת לתת לתושב כאמור רישיון או היתר מסוג אחר מזה שהיה בידי.

